

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

TrønderEnergi Kraft AS
Postboks 9481, Sluppen
7496 TRONDHEIM

Vår dato: 09.12.2016
Vår ref.: 201203836-6
Arkiv: 315 / 122.AZ
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
George Nicholas Nelson
22959217/genn@nve.no

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringene og overføringene i Lundesoknavassdraget i Midtre Gauldal og Melhus kommuner i Sør-Trøndelag

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- Kgl. res. av 23-11-1923: Regulering av Samsjøen i Lundesokna
- Kgl. res. av 01-06-1962: Regulering av Håen i Lundesokna og regulering og overføring av Holtsjøen i i Hulta m.v.
- Kgl. res. av 10-12-1965: Ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna
- Kgl. res. av 09-12-1966: Overføring av Store Burusjø til Samsjøen og overføring av Skjelbreia med sidebekk, Bubekken, til driftstunnelen for Håen kraftverk.
- Kgl. res. av 10-05-1974: Overføring av Hukla og Kusma til Lundesokna.

Innkomne krav

Vi viser til brev med krav fra Midtre Gauldal kommune av 04.06.2012. Kravet gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved:

- Kgl. res. av 23-11-1923: Regulering av Samsjøen i Lundesokna
- Kgl. res. av 10-12-1965: Ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

åpner imidlertid for å vurdere endring i blant annet tappehastighet, magasinrestriksjon deler av året, minstevannslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

NVE vil i sin behandling følge OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» av 25.05.2012.

Kravene

Midtre Gauldal har i brev av 04.06.2012 (NVE saksnr. 201203836-1) gjengitt vedtak fattet i utvalgsmøte for næring, plan og miljø 29.05.2012:

«Kommunen ber NVE revidere konsesjonsvilkårene for regulering av Samsjøen i Lundesokna, med spesielt fokus på høyeste og laveste regulerte vannstand og dissens virkning på fiskebestanden og bunndyrefaunaen i sjøen.»

I kommunens vurdering går det fram at det også vil være aktuelt å be om å få revidert vilkårene som handler om Holtsjøen.

Kommentarer fra konsesjonær

TrønderEnergi Kraft AS (TEK) bemerker i brev av 09.01.2013 (NVE saksnr. 201203836-5) at reguleringene i Lundesoknavassdraget har kommet til over en lengre periode, fra de første reguleringer til vasskraft i Nedre Møllefoss (som nå er nedlagt) kom i stand i starten av forrige århundre, via utbygging av Sokna kraftverk (1964) og Håen kraftverk (1966) og frem til utbygging av Sama kraftverk som ble satt i drift i 1980 som det siste av de tre gjenværende kraftverk i hele vassdragsområdet.

Siden konsesjonene er gitt i flere omganger over en lengre periode, da hovedsakelig i tidsrommet 1962—1978, mener TEK at det vil være fornuftig å se hele vassdraget under ett i forbindelse med vurdering av revisjon av konsesjonsvilkårene. TEK skriver det vil være uhensiktsmessig f.eks. bare å revidere konsesjonsvilkårene for 1962-konsesjonen, som gjelder regulering av Håen og regulering og overføring av Hulta m.v., da dette må sees i sammenheng med hele reguleringssystemet. TEK mener det vil være fornuftig å skyve revisjon av konsesjonsvilkårene noe ut i tid, for å kunne behandle konsesjonene samlet.

TEK fikk tillatelse til å regulere Samsjøen med 13,7 m høyde, mellom HRV på kote 486,7 og LRV på kote 473,0, allerede i konsesjon av 23.11.1923. Naturlig vannstand til Samsjøen, før regulering, er på kote 483,6. Konsesjonen av 1923 medførte at Samsjøen ble oppdemt med 3,1 m og senket med 10,6 m. Det tok noe tid før reguleringen på 13,7 m ble utnyttet fullt ut. Det var først rundt 1965 at full senkning ned til LRV på kote 473,0 ble gjennomført. Videre opplyser TEK at det innenfor Samsjøens reguleringshøyde ikke er begrensninger på reguleringen, at det ikke er satt krav om gitte magasin vannstander, og at TEK har operert innenfor rammene av det konsesjonen tillater.

TEK opplyser at det er gjort en del undersøkelser i elvene Gaula og Sokna ved Støren, men at de ikke kan finne så mye materiale om innsjøene oppe i Lundesoknavassdraget, inkludert Samsjøen. TEK påpeker at NVE, i samråd med fiskeforvalter hos Fylkesmannen, kan vurdere behov og nytte av eventuelle fiskeundersøkelser i Samsjøen, og at TEK vil være villig til å utføre pålagte fiskeundersøkelser i vassdraget.

Til slutt anfører TEK at man så på mulighetene for opprusting og utvidelse i Lundesoknareguleringene i 2011, og konkluderte med at det ikke var regningssvarende å bygge ut kraftverk i noen av overføringstunellene inn til Samsjøen.

NVEs vurdering og konklusjon

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev av 04.07.2016 vedtatt den regionale planen for vannforvaltning i vannregion Trøndelag. I den godkjente planen er Holtsjøen (vannforekomst-ID 122-882-L) ført opp i vedtakets vedlegg 3. Her er vannforekomster med miljømål som kan medføre tiltak uten krafttap som kan pålegges vannkraftsektoren. Holtsjøen har p.t. moderat økologisk tilstand (MØT), med god økologisk tilstand (GØT) som miljømål.

KLD har i alle vedtak om regionale planer for vannforvaltning i alle vannregionene avvist foreslåtte tiltak knyttet til restriksjoner på manøvrering av magasiner. Departementet påpeker at en vurdering av restriksjoner på vannstand og manøvrering i magasiner må gjennomføres i den enkelte vilkårsrevisjonssak der dette er aktuelt.

Kravet til Midtre Gauldal kommune er spesifikt knyttet til høyeste og laveste regulerte vannstand (hhv HRV og LRV) i Samsjøen, og virkningen av dette på fiskebestanden og bunndyrfaunaen i Samsjøen. Selv om ikke HRV og LRV kan revideres, kan måten magasinet reguleres på tas opp til revisjon. Dette inkluderer temaer som for eksempel tappehastighet, minstevannslipp og om vannstanden skal ligge på et bestemt nivå i bestemte perioder. I henhold til NVE-rapport 49/2013 «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022» er dette relevante tema for Lundesoknavassdraget. Vassdraget er i rapporten plassert i kategori 1.2. Av rapporten går det fram at fiskebestanden i Samsjøen trolig er sterkt påvirket av lav vannstand om sommeren. Blant aktuelle miljøtiltak nevner rapporten magasinrestriksjoner i Samsjøen som særlig aktuelt. Vi henviser til rapporten for ytterligere omtale. Rapporten kan lastes ned fra [NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår](#).

Ved en vilkårsrevisjon skal det legges vekt på miljøforbedrende tiltak. NVE mener de miljømessige virkningene som er tatt opp i kravet påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess. Etter NVEs oppfatning er revisjonsprosessen et egnet virkemiddel for å vurdere aktuelle tiltak som eventuelt kan bidra til å blant annet oppnå miljømålet for Holtsjøen og styrke fiskebestanden i Samsjøen.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

TEK mener det vil være fornuftig å skyve revisjon av konsesjonsvilkårene ut i tid for å kunne behandle konsesjonene samlet. Fire av fem konsesjoner for regulering og/eller overføring i Lundesokna er nå åpne for revisjon. Konsesjonen av 10.05.1974 om overføring av Hukla og Kusma til Lundesokna har revisjonsadgang fra 2022. NVE mener det er hensiktsmessig å inkludere denne konsesjonen i revisjonssaken for å sikre en mest mulig helhetlig revisjon i vassdraget. Vilkårsendringer som følge av en revisjonssak fastsettes ved kongelig resolusjon og trer i kraft fra det formelle revisjonstidspunktet. Det betyr at dersom kongelig resolusjon i denne revisjonssaken skjer før 2022, trer eventuelle vilkårsendringer i konsesjonen av 10.05.1974 i kraft fra 01.01.2022.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 10 nr. 3 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- **Kgl. res. av 23-11-1923: Regulering av Samsjøen i Lundesokna**
- **Kgl. res. av 01-06-1962: Regulering av Håen i Lundesokna og regulering og overføring av Holtsjøen i Hulta m.v.**
- **Kgl. res. av 10-12-1965: Ytterligere regulering av Samsjøen i Lundesokna**

- **Kgl. res. av 09-12-1966: Overføring av Store Burusjø til Samsjøen og overføring av Skjelbreia med sidebekk, Bubekken, til driftstunnelen for Håen kraftverk.**
- **Kgl. res. av 10-05-1974: Overføring av Hukla og Kusma til Lundesokna.**

Videre saksgang

NVE ber om at TEK utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument.

Dokumentet som kan lastes ned fra [NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår](#).

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom Midtre Gauldal kommune, TEK og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 15.06.2017**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner». Retningslinjene og annen relevant informasjon finnes på [NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår](#).

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra underretningen er kommet frem til parten, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til OED og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Midtre Gauldal kommune
Melhus kommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune